

Caroline
De Mulder

La maternitat de Himmler

Traducció de Jordi Martín Lloret

CAROLINE DE MULDER

La maternitat de Himmler

Traducció del francès de Jordi Martín Lloret

Edicions 62

Barcelona

Títol original: *La pouponnière d'Himmler*
© Editions Gallimard, 2024

*La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor.
La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema
de qui escriu i de les nostres llibreries.*

*En comprar aquest llibre contribueix a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement.
A Grup62 agraiem que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i
autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.*

*Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar
o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web
www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.*

*Queden expressament prohibits l'ús o la reproducció d'aquest llibre o de qualsevol de les seves
parts amb el propòsit d'entrenar o alimentar sistemes o tecnologies d'intel·ligència artificial.*

Primera edició: febrer del 2025

© de la traducció: Jordi Martín Lloret, 2025

© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.
Diagonal, 662-664. 08034 Barcelona
info@grup62.com
www.edicions62.cat

Fotocomposició: Grup62

DIPÒSIT LEGAL: B. 146-2025
ISBN: 978-84-297-8232-5

RENÉE

Dos-cents bolquers, en tres rengleres paral·leles. Ni un alè en la blancor del cotó. Una olor de sabó de Marsella, de llet dolça. Rialles tremoloses. Per un moment tapen els xerrotejos de nens que venen al mateix temps del parc i de les finestres esbatanades. Les dones que riuen són quatre, parlen i retiren dels fils les agulles d'estendre, les tiren a dins d'una capsa metàl·lica. Pleguen els quadrats de roba i els apilen en uns cistells enormes de vímet.

En un tram de l'escala que porta a la casa blanca, són tres les que pelen patates. Les submergeixen en un gibrell gros de ferro ple d'aigua. Les peles cauen sobre paper de diari. Dues de les dones, amb l'embaràs avançat, enraonen, petits esclats de veus tallants; la tercera, amb un vestit de flors, calla.

Es diu Renée i va rapada. Rebrotos rojos. Ulls de drac, verds amb una aurèola d'un vermell ataronjat al voltant de la pupilla. Unes pestanyes rosses gairebé invisibles li fan la mirada nua i cremada quan l'alça. Cridaria l'atenció si tingués cabells, però no en té, i amb aquest cap pelat sem-

bla un gat prim. Un noieta indòcil. I de sobte un crit agut: es fica a la boca l'índex ferit.

—*Was ist los?* —li demana la companya del costat.

Amb un gust de ferro i de sal, de mar llunyana, d'ofegament, alça cap al cel uns ulls flamejants, ponents com sols. Es treu el dit de la boca, s'estreny el puny. Gotes de sang al paper i a l'herba. No parla alemany. *No t'entenc, no entenc res del que em dius.* Calla.

Els sorolls líquids, quan els tubercles se submergeixen al gibrell. Sobre el paper, la sang s'estavella, un degoteig ràpid. Acaben. Totes les patates pelades de l'endemà al migdia estan en remull al fons de l'aigua freda. Una dona de cara quadrada i cabells cendrosos aixeca la galleda per la nansa. Busca l'equilibri però li costa trobar-se el centre de gravetat, es posa una mà al ventre prominent, s'emporta el recipient. S'esquitxa el vestit. La Renée tanca el diari amb les peles a dins, en fa un bon farcell i se l'estreny contra el pit.

S'aixeca, arriba al sender que fa la volta a l'estany, les passes li ressonen sobre la terra seca, les sabates se li empolseguen. Més enllà de l'aigua, hi veu uns roures seculars. Més lluny, camps, camps, aire lliure, un cel immens. Ben a tocar, una vegetació densa, arbres alts i frondosos. A la seva ombra, sent el seu alè fred, respira l'olor de l'aigua que s'evapora, vegetal i nauseabund. Allà dalt ni una tremolor a les capçades a ple sol. L'aire està estancat. Mira enrere, les dones han entrat. Agafa el farcell amb la mà esquerra, amb la dreta es treu d'una butxaca un grapat de galetes de mel. En menja una, i en acabat una segona, sense deixar de caminar.

En arribar a un bosquet més important que els altres, es dirigeix cap a una gran caixa revestida de taulons, amb una tapa, la terra menys seca li cedeix sota els peus. I llavors ho sent. Un soroll de branques trencades, d'animal fugitiu. S'hi acosta. El veu, de genolls, mig amagat per la galleda, engolint peles crues, ficant-se-les amb els dits a la boca. És una bona carcanada d'home, tot pell i ossos. Al seu costat, un rascle amb les dents girades cap a l'atzur. Té les òrbites buides, els pòmuls sortits. Està tot arraulit dins l'esguard de bèstia acorralada, tot balder dins la camisa gastada, i és massa gros, infinitament, per a la seva carn encongida.

Quan veu la Renée gairebé fa un bot, i de seguida se li llança a sobre. Ella deixa anar un crit, el contacte de l'home i el seu propi moviment de retrocés la fan caure. A terra, intenta aixecar-se. L'home no la mira, recull els bocins de les galetes caigudes a terra i se'ls cruspeix. Llavors agafa el rascle. Ella es vol protegir darrere els colzes i els braços aixecats. Però l'home ni tan sols respira. Frega el cel i fot el camp, amb la boca plena.

La Renée s'aixeca. Mira com l'espantall de gestos desmesurats lluita contra la llum i desapareix. El continua mirant, tot i que ja fa estona que l'home ha desaparegut. Molles de galeta encara al voltant dels llavis. Al vestit fragments de fulles esquelètiques. Acaba recollint les peles escampades per terra, són fresques i rígides, les llança dins la capsa, entre les males herbes arrencades i les branques pansides. Una bona olor de terra encara per llaurar. Al voltant, tot d'insectes brunzents dins dels rajos de sol. El diari que té als peus, *Das Reich*, 27. August 1944, represen-

ta el mur de l'Atlàntic, ella l'ha vist amb els propis ulls, aquest mur, passava molt a prop de casa seva. Casa seva. Abans del seu *judici*. Ja no sap ni tan sols si la van fer fora o si va fugir, ni on és ben bé, en alguna banda d'Alemanya, en un lloc ple de dones alemanyes. On l'acullen.

Una gota de suor li raja per la templa. De lluny, el so de la campana, el primer toc. Les 17.40. Recull el diari humit, amb alguns forats, el frega, el llença a les deixalles vegetals. Fa unes quantes passes en la mateixa direcció que l'home. Ha desaparegut del tot. Més enllà del bosquet, un camp de patates, de tant en tant hi envien les internes a collir-ne: ningú.

Té por que torni. Es demana si tornarà.

Se sent tan sola que li fa mal la pell, la boca se li asseca per dins.

L'home no torna.

No tornen mai.

La campana, segon toc.

Reprèn en sentit invers el sender que porta al doble edifici encalcinat, sobreelevat, dues plantes. A l'esquerra, l'ala antiga, a la dreta la nova, totes dues flanquejades per uns esglaons de pedra que pugen enmig de flors silvestres i d'herbes aromàtiques. Efluvis de marialluïsa i de farigola. Les dones han tornat totes. Un nadó plora al lluny. Als balcons, uns bressols trets a l'aire lliure, arrencats, coberts de cotó blanc perquè tinguin ombra. I al costat de la construcció, la bandera negra de les SS. Quan fa una mica d'aire, oneja al sol, onejarà durant almenys mil anys.

El local no sembla una caserna, i encara menys un hospital. Sembla més aviat una casa de vacances molt ben portada. Un xalet sobredimensionat i envoltat de dependències i de camps, amb vista a un estany.

17.45, sopar. Un xivarri de veus de dona. Ressona tot, a l'àmplia sala d'estar que fa de menjador a l'hora dels àpats.

Parquet, llum. A taula, la Renée queda il·luminada per una finestra que dona al parc i li aureola els cabells amputats. A fora, veu la gespa, els arbres, els annexos de la Heim. Darrere l'estany, el camp ras.

A les seves mans, uns bonics coberts de plata gravats amb l'escut d'armes de la família Rothschild sota corona de baró, i al seu davant un plat gran amb la sigla de Frühling & Pelz, de Berlín. Estan assegudes en taules de dotze al voltant d'unes tovalles de flors, totes dones, joves o molt joves la majoria, amb vestits de cotó. Les seves mans són blanques, estan cuidades, i les parets amb les quals xoquen les seves veus, immaculades. Una olor de cuina, de sal, de verdura fresca.

A prop de la porta hi ha el menú de tota la setmana, de dilluns a diumenge, migdia i vespre. Avui, dissabte 2 set. 1944: brou de verdura, carn de bou a la brasa, pa, mantega, amanida de cogombres.

Una infermera fa sonar una forquilla contra un got, i de seguida es fa el silenci, un silenci una mica tens:

—A les 16.29 h ha nascut en Jürgen, 3 quilos 400 grams, 50 centímetres, 36,5 de perímetre cranial.

Aplaudiments, crits d'alegria. *Lebe Jürgen, lebe Frau Geertrui!* Llarga vida a en Jürgen! Llarga vida a Frau Geertrui! Una de les dones plora.

Les serventes que esperaven endarrere deixen les soperes a les taules. Dring metàl·lic sobre la faiança, soroll de gots, tot sembla cristal·lí.

18.15 h. Normalment el vestíbul és buit, només s'hi desplaça silenci. Però aquest vespre s'hi prepara alguna cosa. Hi ha una taula recoberta d'unes tovalles amb una creu gammada colossal. A sobre, un retrat de Hitler i tot de flors; sembla un altar, una capella improvisada. Al davant, una catifa índia i un gran coixí blanc brodat de puntes. A dalt, una bandera amb una altra greu gammada: *Deutschland, erwache*, Alemanya, desperta't. Enfront d'aquesta taula, set rengleres de cadires. Ja fa uns quants dies que la Renée sent bastant la paraula *Reichsführer*.

18.20 h. L'habitació 23 és espaiosa, dos llits de fusta de roure amb unes tauletes de nit treballades, uns armaris que hi fan joc, un vetllador envoltat de butaques i un sofà enorme de vellut verd. Cada interna disposa del seu propi rentamans amb un mirall a sobre. Tot és més bonic, més luxós que a la maternitat de les SS de Lamorlaye, on va passar unes quantes setmanes abans de ser evacuada el 10 d'agost. Aquesta data la recorda bé.

Enganxat a la porta per la banda de dins, hi ha un horari. La Renée no parla l'alemany, però s'aclareix gràcies a les xifres i al dia a dia immutable. Ara ja sap el significat de cada paraula, o gairebé.

- Ab 5.00-6.00: Alletar 1. (Stillen, i la s es pronuncia «xx» com un principi de silenci, el silenci en alemany es diu Stille)*
- Ab 6.00-6.30: Endreçar l'habitació (Zimmer in Ordnung bringen, i la z es converteix en un «tss» força dur)*
- Ab 6.30-7.00: Prendre el cafè (Kaffee trinken, com si les tasses dringuessin)*
- Ab 7.00-8.00: Bany (Baden, la a es pronuncia llarga, la paraula la fa somiar una ciutat balneari)*
- Ab 8.00-9.00: Alletar 2. (Stillen — Xxtilen)*
- Ab 8.30-9.00: Esmorzar (Frühstück, la dièresi sobre la u impedeix que es pronunciï «u»)*
- Ab 9.00-10.45: Feines domèstiques (Windeln legen oder andere Hausarbeiten, no sap què vol dir Windeln, però sí que entén Haus i arbeiten, casa i treballar)*
- Ab 11.00-11.30: Dinar (Mittagessen, essen vol dir menjar)*
- Ab 12.00-13.00: Alletar 3. (Xxtilen)*
- Ab 13.00-14.45: Repòs (Ruhe, la h aspirada i la e neutra)*
- Ab 14.45-15.15: Prendre el cafè (Kaffee trinken, dringar)*
- Ab 15.15-16.15: Alletar 4. (Xxtilen)*
- Ab 16.15-17.45: Feines domèstiques (Windeln legen oder andere Hausarbeiten, Windeln, potser els bolquers, que cal estendre al sol i plegar contínuament. Faci el temps que faci, les serventes feinegen a la bomba amb grans lleixivers metàl·lics plens de roba bruta i sacs de sabó de Marsella en encenalls, freguen, retorcen, escorren, i en acabat miren a la llum els quadrats de cotó blanc entretancant els ulls, enlluernades)*
- Ab 17.45-18.15: Sopar (Abendbrot, Brot vol dir pa i Abend és el vespre)*
- Després de sopar, passejada, cant o lectura fins a les 19.30 h;

Nach dem Abendbrot: Spaziergänge, Singen oder Lesen bis 19.30. De tant en tant també hi ha tallers, conferències, discursos a la ràdio, que totes les dones han de venir a escoltar i que ella no entén gaire.

Ab 19.30-20.30: Alletar 5. (Xxtilen)

A sota de l'horari, consignes. Les internes són les responsables de la seva habitació, les *Schwwestern*¹ i les treballadores dels altres espais. A la nit es troben totes, segons l'activitat, a fora o a la sala d'estar, després d'haver tancat els porticons. A les 21 hores en punt els llums han d'estar apagats, i si pot ser, abans de sopar i tot. A les habitacions de les mares, cal evitar deixar encès el llum del sostre; només es poden quedar encesos els llums de capçal enfosquits. «Enfosquits», *dunkelte*, està subratllat. Com si els bombardejos poguessin arribar fins aquí. És tot tan tranquil. No se sent res, només veus femenines, crits de nadons, piulades d'ocell. De tant en tant brunzeix algun insecte. Qualsevol diria que és en els confins de la terra, aquesta casa de dones, i no sembla que res de l'exterior pugui arribar fins a aquest indret perdut enmig del camp. A Steinhöring, la guerra encara és lluny. Havia seguit la Renée, que fugia del seu poble normand, l'havia atrapada a la vora de París, a Lamorlaye, al cap de gairebé vint-i-tres dies. I llavors havia pujat a un autobús militar en direcció a Alemanya, amb una desena de criatures, unes quantes dones més i una colla d'infermeres, per arribar aquí, en una altra d'aquestes maternitats on es menja tan bé. Però la guerra avança d'oest a est, cap a ella, i qui l'aturarà?

1. Infermeres, germanes. (*N. de l'a.*)

La Renée se sent encara a la llengua el regust de la sal i del brou. Obre la finestra, deixa entrar la música folklòrica que puja del parc. Contenta que la seva habitació doni a l'estany. Just davant de la finestra, tot de testos arreglerats, geranis florits, en un humus ben hidratat. Una olor de terra saturada. Mira cap al parc. A prop dels fils d'estendre, una dotzena de dones fan rotllana. Intenta distingir, a l'altra banda de l'estany, alguna cosa del bosquet, del compost, però només veu arbres, la llum entremig del fullatge, la llum a la seva cara, massa llum que li resseca els ulls, se'ls frega amb el revés de les mans. A l'horitzó no es mou res, no hi ha cap rastre enlloc del seu agressor. Menjador de peles i lladre de galetes. La seva mirada, encara no se n'ha refet. Qui era; a part del metge, no hi ha homes a la Casa. Algun mort de gana del poble, potser. O un dels presoners que treballen a la finca. Són els que construeixen aquelles barraques gegantines de fusta. També cuiden el parc, però no els veuen, ni tan sols de lluny, no se'ls troben mai.

Darrere seu s'obre la porta. La seva veïna d'habitació, una Frau Gerda amb una trena ben estreta i una mirada verinosa, li parla, la Renée només entén la paraula *verboten*. Tanca la finestra i s'asseu al seu llit. Somia. No somia. Ni tan sols arriba a somni, és distracció, no hi ha res d'aquí que li interessi de debò. Però més sovint encara és obsessió. Pensa en l'Artur Feuerbach. Constantment. Hi pensa fins i tot sense pensar-hi.

Fa deu setmanes i sis dies que l'espera. Pensant-hi bé, fins i tot quan estaven junts, ella ja l'esperava. Com si alguna cosa d'ella encara no fos allà. O com si alguna cosa d'ell ja fos absent. O morta. El buit que ha sentit sempre per

dins ara té un nom d'home. Artur Feuerbach és un buit que només ell pot omplir, una malaltia mental que només ell pot curar, una presó de la qual només ell la pot alliberar.

Artur Feuerbach. El seu nom una música que no la deixa i li puja als llavis de manera incontrolada. Li puja als ulls.

Ella el canta i el vomita i el plora.

Tornarà. No tornarà. Viurà, no viurà. Ell l'estima, l'estima de debò?

Es posa a escriure, una carta més, quantes, compta els dies, però les cartes ja no, les que ha enviat, les que ha llençat. La ploma perd, deixa anar una gota de tinta que aixafa amb el polze sobre el paper com una llàgrima negra, s'ha de repetir, rebrega el full, n'agafa un altre.

Heim Hochland, Steinböring, 2 de setembre de 1944

Lieber Artur,

Aquest vespre, tenim un crepuscle magnífic, si el veiessis! Potser el veus, tu també. Fa bo, allà on ets, tens núvols, pluja, o sol com jo? M'imagino que ets en algun lloc a l'altra punta d'aquest cel, potser el mires, i això és el que me'l fa bonic i em fa mal.

A part d'això, un altre dia bonic, aquí tot és plàcid, no sembla que estiguem en guerra! Però jo hi penso tota l'estona, en la guerra, perquè hi ets tu, i perquè no paro de pensar en tu, penso tant en tu que tinc por de les bales quan surto al parc.

Aquest vespre per sopar hi havia carn, una amanida de cogombres i el millor brou de verdura del món! Ens cuiden.

I per berenar, Kaiserschmarrn (em costa molt pronunciar aquesta paraula!), n'has tastat mai? Segur que ja la coneixes, aquesta llepolia, per això m'ha agradat tant.

Els dies són tan llargs, avui, ahir, demà, tot es fon en aquesta horrible manca de tu, però procuro estar ocupada de la millor manera possible: les petites tasques domèstiques, ahir al vespre una conferència d'una Schwester sobre l'educació dels nens de la primera infància (em sembla, no ho vaig entendre tot), i dimecres tornarem a tenir la Mutterschule, escoltarem un discurs per la ràdio a la sala gran. Aquestes són les paraules que he après avui: Pellkartoffeln, Gurkensalat, Buttermilch i Namensgebung.

Aquí la gran notícia és que demà hi haurà una festa especial per als nounats, i vindrà Himmeler! Namensgebung,² es diu la festa. Ja t'escriuré per explicar-t'ho.

Són les 18.30 h, sento música a fora, danses folklòriques, no em puc estar de sortir. Aquí a la Heim hi ha alguna cosa de gai-rebé alegre, amor meu. Però tant de bo sabés on ets ara, em sembla que no podria evitar anar corrent a buscar-te.

*Sempre teva,
Deine³*

Renée

2. *Namensgebung* o cerimònia del Nom: amb aquesta cerimònia secular (que de fet substituïa el bateig cristià), el nounat, al qual es donava un nom i un padrí, s'integrava a la comunitat de les SS. Tots els fills de les famílies de les SS o de mares solteres membres del partit nacionalsocialista participaven en aquesta cerimònia, tot i que no era obligatòria. (N. de l'a.)

3. La teva. (N. de l'a.)

De tant en tant li passa pel cap la brutal idea que aquest home, l'Artur Feuerbach, ella a penes el coneix, no el coneix. I que ara, tota ella s'aferra a ell com a una branca que es trenca.

De tant en tant, s'alegra que ell no entengui el francès. Que les seves cartes, probablement, no li arribaran mai.

18.45 h. A l'herba, cinc rotllanes de sis dones cadascuna giren en el sentit de les agulles d'un rellotge. El soroll de les passes que aixafen l'herba travessa l'acordió. La música prové d'un tocadiscos que hi ha en un moblet de boga, a ratxes. Com si se l'emportés el vent, o com si s'encallés la mecànica. Crepitació metàl·lica paràsita. Les passes aixafen l'herba, la dobleguen, trenta peus drets sincronitzats, i tot seguit trenta esquerres. Genuflexió, i esquerra, i dreta. Esquerra dreta esquerra. Vestits de cotó, que prenen la forma del moviment. L'aire té la força d'una alenada, d'una respiració, no gaire més.

La Renée no balla. Asseguda a la vora de la terrassa, amb els dits separats sobre la pedra calenta, s'ha tirat l'ample vestit ratllat per sobre del genoll. El pols li batega al dit ferit. Contempla les dones, que formen una cadena i, a cada tercer temps, s'inclinen amb gràcia, abans de passar l'una darrere l'altra per sota de l'arc de les mans agafades de les dues primeres. Totes joves o futures mares, tret d'una, que porta l'uniforme de les infermeres. Vestit marro de roba gruixuda, davantal blanc, s'ha tret la toca i deixa al descobert un monyo feixuc. Rossa com una nena, alta, un nas aguilenc i delicat. És Schwester Helga, la Renée la coneix, era la que prenia notes quan ella acabava d'arribar, mentre el metge l'examinava. La que va crear la seva his-

tòria clínica i la va acompanyar a l'habitació. I la que ara somriu, mirant cap al cel. Un somriure una mica glaçat, cames i braços prims, sembla que es begui la llum. La Renée desgrana una tija d'espígol, els dits li faran bona olor tota la nit.